

ΦΟΙΒΟΣ

ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ

ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

Βιβλίον συν. προπλ. ρ. 5. Διά τὸ ἐξωτ. 5. 50 μετὰ τοῦ Πάραφοιβίου καὶ Ἡλίου

ΕΤΟΣ ΙΕΤ'.—Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰουλίου 1894.—ΔΡΙΘ. 7.

ΠΑΝΤΟΙΑ ΘΥΜΑΡΗ

Περὶ ἐνδυμάτων ὑγιεινῶς.

Δύο πράγματα πολὺ ἐπηρεάζουσι τὴν ὑγίειαν. Τὰ ἐκπεμπόμενα περιττὰ καὶ νοσοποιὰ ἐκ τοῦ σώματος διὰ τῶν πόρων τοῦ δέρματος καὶ τὰ εἰσερχόμενα εἰς τὸ σῶμα ἀκατάλληλου ποιότητος πρὸς τροφήν κλπ.

Ἡ διὰ τῶν πόρων τοῦ δέρματος ἐκπομπὴ χάριν ὑγείας πρέπει νὰ γίνηται μετρίως καὶ κατὰλλήλως. Ἡ ἐπὶ τοῦ δέρματος θερμότης πρέπει νὰ ᾖ μετρία· διότι ἢ μὲν πολλὴ θερμότης ὑπερδιδέλλει τοὺς πόρους καὶ ἢ ἐκπομπὴ γίνεται μείζων τοῦ δέοντος, ἢ δὲ μικρὰ συστέλλει καὶ ἐμποδίζει τὴν κατὰλληλον ἐκπομπήν.

Ἡ χρῆσις τῶν ἐνδυμάτων κύριον σκοπὸν ἔχει τὴν διατήρησιν μετρίως ἐκπομπῆς.

Τὰ σφιγκτὰ ἐν γένει ἐνδύματα ἐμποδίζουσι τὴν ἐκπομπήν διὰ τῶν πόρων τοῦ δέρματος· π.χ. ὅταν τὰ ἐνδύματα πιέζωσι τὴν θώρακα ἐμποδίζουσι ταύτην καὶ διαταράττουσι τὴν διὰ τῆς ἀορτῆς καλὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ ἐπέρχεται ἀνευρυσμὸς ταύτης

1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1894.

Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς στρατιώτας τῆς Ἀγγλίας, οἵτινες ἐνδύονται ἐνδύματα πιέζοντα τὸν θώρακα, ἐπισυμβαινουσιν ἀναρροαί συγχρότερα παρὰ εἰς τοὺς πολίτας ὑπὸ ἀναλογία 1 : 11.

Αἱ γυναῖκες, αἵτινες κατὰ συρμόν αὐσιγγουσι τὸν θώρακα ὑφίστανται συγχρότερον παλμούς καρδίας καὶ ὑστερισμούς τινάς οἱ καὶ ἀνευρισμούς τῆς ἀορτῆς· αἱ οὕτως ἐνδύμεναι ἐμποδίζουσι τὴν ἐκπομπὴν τῶν περιττῶν ὑλῶν, αἵτινες μένουσαι ἐν τῷ σώματι ἐπιδέρουσι δυσκρασίαν, κικλὸν χρώμα τῆς ὄψεως καὶ αὐτὴν τὴν ὑραιμίαν (ἀναιμίαν). Πολλὰ δὲ εἰσιν αἱ παθοῦσαι καὶ ἐκ πνευμονικῶν βλαβῶν.

Τὰ σπάργανα τῶν νηπίων, ὅταν πολὺ αὐσιγγωσιν, ἐπιφέρουσι κακουσίαν καὶ βραχυβίητητα. Εἰς πάντα τὰ ἔθνη τὸ σπαργάνωμα γίνεται διότι ἀρχικῶς συγκρατεῖ εὐθὺς τὸ σῶμα τοῦ νηπίου καὶ εὐκολῶναι τὴν εἰς τὰς ἀγκάλας λήψιν αὐτοῦ. Ὁ Ἱπποκράτης εἰς τὸ περὶ ἀέρων, ὑδάτων, καὶ τόπων σύγγραμμα τοῦ λέγει ὅτι καὶ ἐν Αἴγυπτῳ ἐγένετο τὸ σπαογάνωμα ἀθλήον τίνι τρόπῳ ἐγένετο.

Τὰ ἐνδύματα κατὰ τὸ εἶδος τῆς ὕλης αὐτῶν πολὺ ἐπηρεάζουσι τὴν ὑγίειαν, διότι πρέπει νὰ ἐκπέμπωσι ταχέως πέραν τοῦ σώματος τοὺς ἐκτεμπομένους διὰ τῶν πόρων ἀτμούς καὶ μένωσιν ὅσον οἶόν τε ἀνεῖ τούτων. Ὁ Ἰατρός Περὸν Γάλλος ἐποίησατο περὶ τούτου πειράματα. Ἔλαβε ἰσομαγέθη τεμάχια ὑφάσματος ἐκ λίνου, βαμβάκος, ἐρίων καὶ μετρίνης, ἐνέθρεξεν ἕκαστον καλῶς δι' ἀπισταλαγμένου ὕδατος καὶ ἔθετο ταῦτα ἐν τῇ αὐτῇ οἴσῳ καὶ ἐγγὺς πρὸς ἐξήκωσιν. Ἦδρεν ὅτι τὸ ἐκ λίνου τεμάχιον ταχέως ἀπεξηράνηθη (ἐπτόγνωτε), εἶτα τὸ ἐκ βαμβάκου, κατόπιν τὸ μάλλινον, τὸ δὲ ἐκ φλανέλλας τρεῖς βραδύτερα.

Ὁ ἰδρῶς συμπερινοόμενος διαρκῶς ἐν τῇ φλανέλλᾳ ἀποκαθίσταται ταύτην λίαν ἐπιβλαβῆ τῇ ὑγίειᾳ· ἡ γὰρ ἐπ' αὐτῆς ὕλη τοῦ ἰδρῶτος διερεθίζει τὸ δέρμα, ἐπιφέρει κνισμούς, ἐρεθισμούς, ἐξανθήματα κλπ. φλανέλλα φορεθεῖσα ἐπὶ 60 ἡμέρας παρέχει κατὰ Θενάρδον χλωροκίαν πότασσαν καὶ σόδαν, ἐξικὸν ἐξῆ, φωσφορικὴν ἄττανον, αἰθῆρον καὶ ζωϊκᾶς τινὰς ὕλας.

Ἡ φλανέλλα κυρίως ὠφελεῖ τοὺς ἀναρρονομένους· διότι διατρεῖ θερμότητα ἐπὶ τοῦ σώματος, τὸ γὰρ ψῆχος καταψύχει ταχέως τούτους, καὶ βραδείως διαθερμαίνονται. Ὅθεν καλυπτόν τὸ παθὸν μέρος τοῦ σώματος μάλλον διὰ μάλλινων ὑφασμάτων ὠφελεῖ τοῖς παθοῦσιν ἐκ κοιλιακῶν φλογώσεων, οἵτινες εὐκόλως προσβάλλονται ἐκ περιψύξεως τῆς κοιλίας. Ὅθεν καὶ οἱ παθόντες ἐκ κοκκίνης καὶ ἀστρακίης καλυπτόν διὰ φλανέλλας ὅλον τὸ

σῶμα. Ὁσαύτως καὶ οἱ διατεθειμένοι εἰς πηθικὸς ἐρεθισμούς καλυπτόν τὸν θώρακα φλανέλλᾳ ὡσαύτως οἱ ἔχοντες τὸ δῆμα ξηρὸν καὶ μὴ ἐρεθισμένον, ἐχέωσιν φλανέλλαν. Οἱ δὲ πολὺ ἰδρῶντες μὴ ἐχέωσιν φλανέλλαν, διότι διατρεῖται ἐπὶ τῆς ἱπρανείας τοῦ σώματος ὑγρασία, ἥτις ψυχθεῖσα ἐκ ρεύματος ἄερος βλάπτει.

Τὸ ἐκ λίνου ἔνδυμα εἶνε θερμοαγωγικὸν καὶ ηλεκτροαγωγόν. Ὅθεν ἀφαιρεῖ τὴν πλεονάζουσαν ζωϊκὴν θερμότητα, καὶ τὸν ζωϊκὸν ηλεκτρισμόν. Ἡ δὲ τούτων ἀφαιρέσις ἐπιβλαβῆς ἐστὶ. Ὅθεν οὐ συντελεστικὰ πρὸς ὑγείαν εἰσι τὰ ἐκ λίνου ἐνδύματα.

Ἐν γένει εἰπεῖν εἶνε προτιμότερον τὸ ἀπέχεσθαι τοῦ φορεῖν φλανέλλαν ὅσον οἶόν τε δυνατόν· ἐὰν οὖν χάριν προφυλάξεως ἐκ περιψύξεως ἀναγκάζεται τις ἐνδύσθαι φλανέλλαν, τότε πρέπει εἶναι ἐπὶ ταύτης ὑποκάμισον λινόν, διότι ὁ λίνος ταχέως ἀπορροφᾷ τὴν ἐν τῇ φλανέλλᾳ διατηρουμένην ὑγρασίαν ἐκ τῆς ἀθῆλου διαπνοῆς καὶ ταχέως ἐξατμίζει ταύτην. Δείον προσέτι ἡ φλανέλλα νὰ ἀλλάζηται κατὰ 8 ἡμέρας καὶ ἐκν ἰδρῶν ὁ ταύτην φέρων νὰ ἀλλάξῃ κατὰ πᾶσαν τρίτην ἡμέραν πρὸς ἀφαίρεσιν τοῦ ῥίπου.

(Διεξοδικώτερον ὅρα συνέκδ. ὑγιεινῆν.)

Ἐν συνόλῳ ἐκαστὴ φλανέλλα κατὰ ἀρχὴν φορουμένη μάλλον βλάβας ἐπιφέρει· ἐπὶ βαμβάκερᾳ καμιζόλᾳ φορουμένη καὶ ἐπ' αὐτῆς βαμβάκερον ἢ λινόν ὑποκάμισον ὠφέλιμον τῇ ὑγίειᾳ ἐστὶ. (ὅρα Φοῖβον ἔτους ΙΔ'. 61).

Ἡ φλανέλλα προσέτι κατὰσάρκα φορουμένη διατρεῖ ὑγρασίαν ἐπὶ τοῦ δέρματος καὶ ἐν ἑαυτῇ, ἐὰν προσβληθῇ ἐκ ρεύματος ἄερος περιψύχεται εὐκόλως καὶ τὸ δέρμα περιψύχεται, οἱ πόροι συσπύονται, ἡ ἀθῆλος διαπνοὴ δυσχερῶς γίνεται καὶ βλάβη εἰς βροματισμούς καὶ νευραλγίας ἐπέρχεται. Τὸ λινόν ὑποκάμισον κατὰσάρκα φορουμένον ἀπορροφᾷ ταχέως τὴν ὑγρασίαν τοῦ δέρματος καὶ ἐκπέμπει ταχέως ταύτην· ἐκ τούτου γίνεται περιψύξις τοῦ δέρματος καὶ τὰ τῆς περιψύξεως ἐπείγονται ἀποτελέσματα.

Δείον λοιπὸν νὰ φορῆται βαμβάκερον ἔνδυμα κατὰσάρκα καὶ ἐπὶ τούτου ἡ φλανέλλα, ἐφ' ἧς αὖθις βαμβάκερον ἢ λινόν.

Θεωρία τῆς ἐπὶ τοῦ σώματος

ἐπιρροῆς τῶν ἐνδύματων.

Πάντα τὰ σώματα ὑπὸ ἠλεκτρικὴν ἐποψίν θεωρούμενα διακρίνονται εἰς δύο τάξεις, εἰς αὐτῆλεκτρικά, ἢ γινόντα τὰ περιέχοντα ἠλεκτρισμὸν ἀφ' ἐαυτῶν, καὶ ἑτεροῆλεκτρικά, τὰ λαμβάνοντα ἠλεκτρισμὸν ἄλλοθεν. Ἡ θελός, αἱ ῥητίναι καὶ τὰ ῥητινώδη, ἡ μέταξα, τὰ ἕλα, ὁ λίθος καὶ λοιπὰ εἰσὶν αὐτῆλεκτρικά. Τὸ ὕδωρ, τὸ ξύλον, ὁ βάμβαξ τὰ μέταλλα κλπ. εἰσὶν ἑτεροῆλεκτρικά· ἀφαιροῦσι δηλαδὴ τὸν ἠλεκτρισμὸν ἐξ ἄλλου σώματος ἔχοντος· πλεονάζοντα τοῦτον, εἰσὶν ἐν ἄλλοις λόγοις ἠλεκτραγωγὰ.

Τὰ ἑτεροῆλεκτρικά ἢ ἠλεκτραγωγὰ σώματά εἰσι καὶ θερμαγωγὰ, ἢ γινόν ἀφαιροῦσι καὶ τὴν πλεονάζουσαν θερμότητά παρεκκευμένου σώματος.

Περὶ ὑποκαρίσεως (ἐχέσσερον κατὰ Στοβαζόν.)

Τὸ ὑποκάρισμα ἦτο ἀγνωστον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, οἵτινες ἤγνούσαν τὴν χρῆσιν τοῦ βάμβακος (ἔργα Φοιβόν ἔτος Δ. σελ. 19.) Ἐβλόν δὲ ἐν χρῆσει χιτῶνας ἐκ λίθου, τὸ δὲ τῶν μεταγενεστέρων ἐχέσσερον ἦτο ἐν αἶδος ὑποκαρίσεως ἐκ λίθου φορούμενον κατὰσσερον καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἦτο ὁ χιτῶν.

Τὸ παρ' ἡμῖν ἐν χρῆσει ἐκ βάμβακος ὑποκάρισμα ἐπενοήθη πρὸ δύο σχεδὸν αἰώνων. Ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι τοῦτο εἶνε ἀνεκτικώτερον τοῦ μαλλίνου καὶ μὴ πρόξενον ἐρεθισμῶν ἐπὶ τοῦ δέρματος καὶ νευρικῶν ταραχῶν, καὶ μὴ ἐπιφέρειν ἐξανθήματα ἐνεκα τοῦ ῥίπου, ὡς τὸ πάλαι ἐγένετο.

Ἰσχυροὶν οἱ κατόπιν ἐχέσσερα καὶ ἐκ μεταξῆς καὶ ἐκ λίθου, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἦσαν ἀκατάλληλα, ὡς ῥητινώδη καὶ ψυχρῶντικά. Ἦδὲ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη ὑποστηρίζει τὴν ἐκ βάμβακος χρῆσιν τοῦ ἐχέσσερον ἰδοὺ ὁ λόγος.

Τὸ δῆγμα τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ᾖ ἀνευ ὑγρασίας τῆς προσερχομένης ἐκ τῆς ἀδύλου διακνωθῆς, παρέχει ἀρνητικὸν ἠλεκτρισμὸν, ἐὰν ἐντρέθεται δι' ἄλλου σώματος, ἀναπτύσσεται ἐν ἀμφοτέροις ἠλεκτρισμῶς, τοῦ ὅπου τὸ μὲν ἀρνητικὸν μέρος μένει ἐπὶ τοῦ δῆματος, τὸ δὲ θετικὸν ἐπὶ τοῦ ἐντρέθοντος σώματος.

Πειραματικῶς ἀποδεικνύεται, ὅτι ἐὰν προσέλλῃται δύο σώμα-

τα αὐτῆλεκτρικά προστρέθονται, εἴτε ἀντιθέτως, εἴτε σταυροειδῶς ἀναπτύσσεται ἠλεκτρισμῶς, τοῦ ὅπου οὗ μὲν θετικὸς κατέχει τὸ ἐν σώμα, ὁ δὲ ἀρνητικὸς τὸ ἄλλο· ἔπεται ὅτι ἐὰν ἔχωμεν δύο ὄργανα τὸ ἐν ἐκ μαλλίνου, τὸ ἄλλο ἐκ μεταξῆς καὶ προστρέψωμεν ἀμφοτέρω πρὸς ἄλληλα, θέλει ἀναπτύχθῃ ἠλεκτρισμῶς, τοῦ ὅπου ὁ μὲν θετικὸς ἔσται ἐπὶ τοῦ ἐνός, ὁ δὲ ἀρνητικὸς ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ δῆματος ἀνθρώπου αὐτῆλεκτρισμένη οὖσα ἔχει ἀρνητικὸν ἠλεκτρισμὸν, ἐὰν ἐπιγίγη προστρέθῇ ἐξ ὑφάσματος μαλλίνου ἢ μεταξίνου, διότι ἀμφοτέρω εἰσὶν αὐτῆλεκτρικά, ἡ δὲ προστρέθῃ γίνεται αὐτομάτως ἐκ τοῦ βραδύματος καὶ ἐκ πάσης ἄλλης κινήσεως, θέλει ἀναπτύχθῃ ἠλεκτρισμῶς, οὐπερ ὁ ἀρνητικὸς ἔσται ἐπὶ τοῦ δῆματος, ὁ δὲ θετικὸς ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος. Ἐὰν ἐπὶ τοῦ τοιούτου ἐνδύματος φέρηται καὶ ἄλλα ἐνδύματα ἐξ ὕλης αὐτῆλεκτρικῆς, ὡς εἰσι τὰ ἐκ μεταξῆς, μαλλίνων καὶ λίθου, ἔπεται ὅτι τοῦ τοιούτου ἐνδύματος προστρεβομένου ἐπὶ τοῦ προηγουμένου διὰ βραδύματος ἢ ἄλλης κινήσεως ἀναπτύχθῃσεται αὐτῆς ἠλεκτρισμῶς, οὐπερ ὁ μὲν θετικὸς ἔσται ἐπὶ τοῦ ἐπιτεθεμένου ἐνδύματος, ὁ δὲ ἀρνητικὸς ἐπὶ τοῦ δῆματος, τὸ ὅπου οὕτω ἔχει πλεονάζοντα ἀρνητικὸν ἠλεκτρισμὸν, ὁ ὅπου διατηρούμενος ἐπὶ πολὺ ἐπὶ τοῦ δῆματος ἐπιφέρει ἰσχυροὺς ἐπὶ τῶν ἀρῶν τῶν τε ἀγγείων καὶ τῶν νῦρων, ὅστις ἐπιδηλοῦσκει ἐφ' ὅλου τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος. Οὕτω παράγεται διατάραξις τοῦ διηρηματισμοῦ καὶ διατάραξις τῆς ὑγείης. Ταῦτα γίνονται κατὰ ὅλα εἰς τὴν αἰματιώδη καὶ χυλοερικὴν κρᾶσιν.

Τὸ ἐνδύεσθαι λοιπὸν κατὰσσερα διὰ ἐνδύματος μαλλίνου, μεταξίνου ἢ γούνας εἶνε ἀσύμφορον τῇ ὑγείᾳ.

Διὰ ταῦτα ἅμα ἐπενοήθη ἡ χρῆσις τοῦ ἐκ βάμβακος ὑποκαρίσεως ταχέως ἀπεδέχθησαν τούτο πάντες, διότι ὁ βάμβαξ ὡν ἑτεροῆλεκτρικὸς καὶ οὐκ αὐτῆλεκτρικὸς, ἀφαιρεῖ τὸν πλεονάζοντα ἠλεκτρισμὸν τοῦ δῆματος καὶ διαχέει τοῦτον ἐκτὸς ἢ ἠλεκτροαγωγικότητος τούτου γίνεται ἐτι μείζων, διότι εἶνε καὶ ὑδαγωγός. Τὸ βαμβάκερον λοιπὸν ὑποκάρισμα ἀφαιρεῖ τὸν ἐπὶ τοῦ δῆματος ἀρνητικὸν ἠλεκτρισμὸν, ἐν ᾧ τὸ ἐκ λίθου καὶ ξύλου οὐδέποτε ἀφαιροῦσιν, ἀλλὰ μάλλον διατηροῦσιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἰσχυροὶ σωλῆν, ἐντριβόμενος ἐπὶ πολὺ διὰ τῆς πλάτης τῆς χειρὸς, ἀναπτύσσει ἠλεκτρισμὸν, οὗτινος ὁ μὲν θετικὸς μένει ἐπὶ τῆς ὕλου, ὁ δὲ ἀρνητικὸς ἐπὶ τῆς χειρὸς. Ἐσαύτως καὶ ὑρασμα μεταξωτὸν, ἐπιτριβόμενον πλάτης, τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ τοσοῦτον, ὅστε καὶ σπινθῆρ ἀναπτύσσεται.

Ἡ δερματίνη περικεφαλαία εἶνε ὑγιειντέρα διότι εἶνε ἤλεκ-
τραγωγός, καὶ ἀφαιρεῖ ἐκ τοῦ κρανίου τὸν πλεονάζοντα ἀρνη-
τικὸν ἤλεκτρισμόν.

Τὰ μεταλλικὰ κοσμήματα, ὡς ψέλλια, δακτύλια, περιδέματα
κλπ. ὑγιεινὰ εἶσι, ὡς ἀφαιροῦνται τὸν πλεονάζοντα ἀρνητικὸν ἤλεκ-
τρισμὸν τοῦ δέρματος. Αἱ ἐπίσημοι ἀρχαῖαι γυναῖκες ἔφερον ἐπὶ
τοῦ μετώπου πλάκα μεταλλίνην, ἣτις ἐκαλεῖτο ἄμπυξ, καὶ
τοῦτο πρὸς ὑγίειαν ἦτο. Νῦν δὲ αἱ τῶν ἀλδανῶν γυναῖκες φέρουσι
κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐκ νομισμάτων. Πρὸ τοῦ 1821 αἱ Ἑλ-
ληνίδες ἔφερον περὶ τῆς κεφαλῆς χρυσαῖα νομίσματα. Ἐκρέμων
δὲ ἀπὸ τοῦ ἀύχενος μέχρι τῆς κοιλίας ὀρθοκλῶν χρυσῶν νομισμά-
των, ἄπερ πῆνται, ἐκάλουν πάντα πρὸς ὑγίειαν καὶ κάμνον εἶναι.

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ στειρώσεως γυναικῆς.

Ἐκτὸς τῶν παραμορφώσεων τῆς κλειτορίδος καὶ τῶν νυμφῶν,
αἵτινα ἐπινοῦνται ἀμέσως διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς ἀφῆς, ὑπάρ-
χουσι καὶ ἄλλα ὀργανικὰ αἴτια. Ταῦτά εἰσι τὰδε:

Στένωσις τοῦ κόλπου. Παρθενικὸς ὁμιλῶν ἀκλήρυνσις. Σύ-
σπαισις τοῦ κόλπου. Κακὴ διεσθυσίς αὐτοῦ. Πολύπουσις. Συ-
ρίγγια τοῦ κόλπου. Στέρωσις ὠθηκῶν. Φλόγωσις χρονία ὠ-
θηκῶν. Σκλήρυνσις αὐτῶν. Ὄστεώδης κατάστασις αὐτῶν.
Ἐδρωπικία αὐτῶν. Σκλήρυνσις μήτρας. Φρυγγιδίς τοῦ στόμιου αὐ-
τῆς. Πολύπουσις τῆς μήτρας. Σκλήρυνσις τοῦ κόλπου τῆς μήτρας. Ἀ-
τροφία αὐτῆς. Ἰνώδη καὶ χονδρώδη σώματα ταύτης. Σκίρρος ἢ καρ-
κίνοσις ταύτης. Ἀφαίρεσις τοῦ ἀύχενος τῆς μήτρας. Κακὴ θύσις
αὐτῆς. Κατάβασις, πρόπτωσης, ἀνατροπή, ἐκκλίσις ταύτης. Νό-
σοι τῶν ὀσφρυγῶν. Λευκορροιαί. Ἀνεμνημόρροιαί. Ἐμμηνορραγία.
Νομισματῖα. Ἐρωτομανία. Ἰσχυρισμοί. Κλειτορισμὸς. Ἀναφρο-
δία κλπ.

Αἱ στυπτικαὶ ἐνέσεις ἐν τῷ κόλπῳ ἐπιφέρουσι στένωσιν καὶ ὑπερισμὸν.

(*) Ἰπποκράτης θεωρεῖ ὅτι τὰ ψυχρὰ λουτρά ἐνίοτε ἐπιφέρουσι
στείρωσιν (ἀέρ. τόπ. ὑδ.)

Ἡ γυνὴ ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν εἶνε γονιμωτέρα τῆς ἐχούσης ἡλι-
κίαν 40 ἐτῶν.

Αἱ ἐρωτόληπτοι γυναῖκες εἶναι ὀλιγώτερον γονιμοί.

Αἱ αἵματολυμαντικῆς κράσεως εἶναι ὀλιγώτερον ἐρωτόληπτοι,
μετρίας ἔρως καὶ γονιμώτεροι, (Ἀριστοτέλης).

Πρὸς τὴν γονιμότητα τῆς γυναικῆς ἐπηρεάζουν, καθάπερ καὶ
αἱ τοῦ ἀνδρὸς καὶ αἱ ὥραι τοῦ ἔτους, διὰ τοῦτο οἱ νόμοι
τοῦ Σόλωνος ὄριζον τὸν Γαμπλιῶνα μῆνα (Ἰανουάριον) πρὸς τέλε-
σιν γάμου, ὡς οὕτως τῆς ἐποχῆς ταύτης τοῦ ἔτους μάλλον συμ-
φόρου πρὸς σύλληψιν. Ἀλλὰ καὶ τὸ κλίμα ὡσαύτως συντελεῖ,
διὰ τοῦτο στειραὶ τινες ἀλλάξασιν κλίμα συνέλαθον.

Αἱ ψυχραὶ καὶ παχεῖαι γυναῖκες συλλαμβάνουσι, εὐκολώτερον.
τὸ θῆρος παρὰ τὸ ἥαρ, ἐνῶ αἱ θερμαὶ καὶ αἱ καταστάσις ἰσχυρῆς
καὶ νευρικῆς συλλαμβάνουσι τὸν χειμῶνα ἢ ὑπὸ κλίμα ψυχρῶν.

Ἡ διαρκὴς ἀποχὴ ἐκ τῶν ἀφροδισίων ἐπιφέρει ἐνίοτε ἀδράνειαν
τῶν γεννητικῶν ὀργάνων.

Ἀλλὰ καὶ τινὰ ἕδατα, καθὰ τὸν Ἰπποκράτην (π. ἀέρ. ὑδ. καὶ
τόπ.) ἐπινεργοῦσι πρὸς τὴν στειρωσιν καὶ σύλληψιν.

Ἡ κατάχρησις τῶν πνευματωδῶν ποτῶν ἐπιφέρει στειρωσιν
συχρότερον εἰς τὰς γυναῖκας παρὰ εἰς τοὺς ἀνδρας.

Παρατηρήθη προσέτι ὅτι αἱ ἐνσχολούμεναι γυναῖκες εἰς ἐπι-
στήμας καὶ εἰς ἔργα ἐν γένει τοῦ νοῦς, καθίστανται ὡς ἐπὶ τὸ
πλείστον στειραὶ τοῦτο, ὡς προειρήθη, συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς
ἀνδρας.

Ἡ προβεβηκυῖα ἡλικία. Φέρει τὴν στειρωσιν πάντοτε
ὀμοῦ μετὰ τὴν παύσιν τῶν ἐμμήνων. Ἐν τούτοις ἐνίοτε ἡ στειρω-
σις γίνεται καὶ προειμώτερον, ὅταν τὰ τῆς γυναικῆς γεννητικὰ ὀρ-
γανα ὑποστῶσι μακροκλίον τινα, προερχόμενον ἐξ αἰτίων μηδὲν ὡς
ἐπινεργουσῶν ἐπὶ τῆς ἀλλαγῆς ὑγιείας τοῦ σώματος, π. χ. ἡ ἐγ-
κρατῆς γυνὴ καὶ νυμφευθεῖσα εἰς πολὺν προβεβηκυῖαν ἡλικίαν, δηλ.
περὶ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος, συλλαμβάνει δυσχερέστερον τῆς
νυμφευθεῖσας περὶ τὸ εἰκοστὸν. Αἱ ἡλικιωμένας δύνανται ὑποβλη-
θῆναι εἰς θεραπειὰν τονωτικὴν προσήκουσαν. Ἡ σύλληψις γίνεται
κατὰ τὸ τέλος τῶν ἐμμήνων, ὅτε τὸ στόμιον τῆς μήτρας εἶνε
ἡμάνοικτόν, καὶ αὐτὴ κατέχεται ὑπὸ διεγέρσεως, ἡ δὲ ἀπορρό-
φισις τῆς γυνῆς γίνεται εὐχερέστερον.

Ἡ δυστυχηκυῖα καὶ κραιάσις. Ἡ λυμφοαιματοῦδης κραι-
σις εἶνε προσφορώτερα πρὸς σύλληψιν. Ὅσον δὲ μάλλον ἡ γυνὴ
ἀπέχει τῆς κράσεως ταύτης, τόσον ἥττον ἐπιδέκτικὴ σύλληψεως
ὑπάρχει.

Αἱ γυναῖκες αἱ ζωηραὶ, θερμαὶ, ἰσχυραὶ, ἀρρηνωπαὶ, συλλαμβά-
νουσι δυσχερέστερον.

Αί δὲ ἀδύνατοι, μαλακὴν τὴν σάρκα ἔχουσαι, καὶ πολλὰ χεῖραι, συνήθως στεῖραί εἰσι, τοῦτο λέγει καὶ ὁ Ἱπποκράτης.

+*+*

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

Περὶ ζεθοορίας.

Ἡ ζεθοορία εἶναι ἐμοὶ μετὰ τὸ ζιγγίβερι (πιπερόριζα), εἶναι ἥμιως εὐωδέστερα, κλίνοισα πρὸς τὸ πικρὸν συντελεῖ πρὸς πύχυνσιν τοῦ σώματος, καὶ ἀποδιώκει τὰ ἀέρια. Καταστρέφει τὴν ἀκαθάρτην δομὴν τοῦ σπυρῆτος, τῶν κρομμύων καὶ τοῦ σκόρου, ὠφελεῖ κατὰ τῶν δηγμάτων τῶν δηλητηριωδῶν ἐντόμων, ἐνδυναμώνει τὸ σῶμα, διαλύει τὸ ἀπόστημα τῆς μήτρας, καὶ ὠφελεῖ κατὰ τῆς ἐντεραγωγίας, εἶνε τονικὸν καὶ ἰντισπασμωδικόν. Γίνεται ἐν ταῖς Ἰνδίαις. Εἶνε τριῶν εἰδῶν.

Ὁ ἀρχαῖος ἰατρὸς Ἀθικένιος τὴν ζεθοορίαν θεωρεῖ ὡς πολὺ σημαντικὸν ἰατρικόν, ἢ ὅποια ἄλλως κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον μὲν ἐν ἀρχαῖσι.

+*+*

ΣΥΝΤΑΓΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑΙ

Ἰατρικὸν κατὰ τῶν βομβισμῶν τῶν ὠτων καὶ τῆς κωφώσεως.

λ. βαμμ. ἐρυθρωμένως σηκάλως δρ. III
(unct. secal. cornutus)

βάμμ. μάχου (στάγμ. III

» (lincti muscii)

» βανιλλία; » II

» (vanilliae)

» ἀκωνίτου (aconiti) » III

μ. κ. τ.

Χρῆσις. Ἐπάλειψε ἀπ' ἐσπέρας ἐν ὥρᾳ ἕκτου τὸ ἐσωτερικόν τοῦ ὠτός διὰ τιμαχίου βάμβακος ἐμβρεγμένου ἐν τῷ ἰατρικῷ τούτῳ.

Προέρχονται οἱ βομβισμοὶ κατὰ τινὰς ἐκ παλμῶν τῆς ἀορτῆς καὶ τῶν κλάδων ταύτης, ἢ δὲ κωφώσεις ἐκ τῆς ὑπάρξεως λέμφου

ἐντὸς τῶν ἀκουστικῶν σαλπίνγων, ἢ ἐκ κυψέλης ἐντὸς τοῦ ἀκουστικοῦ ἀγωγοῦ, ἀπὸ ὁμοιοπαθειῶν διὰ τῆς ἐξαγωγῆς τούτων, εἴποτε προέρχεται καὶ ἐξ ἰδίᾳ διαθέσεως τοῦ ἀκουστικοῦ νεύρου.

+*+*

ΙΑΤΡΙΚΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Κατὰ ὄξαινης.

Κόνις ἐξ ἐρίου ἢ κυνὸς εἰσρηφουμένη ἐντὸς τοῦ ρώθινου ἀπαξ τῆς ἡμέρας (πειρατέον).

Κατὰ μέθησος πρὸς ἀποστροφήν οἴνου.

Ἄββε δστρακὸν κοχλίου ἐπίμηκτες, πετραῖον, φρέζον (καθούρτισε), ποίησον εἴκα κόνιν, πρόσθεσ ἐν οἴνῳ καὶ δὲς πίνειν, μετὰ τὴν πόσιν ἐπέρχεται ἕμετός καὶ ἀποστροφή πρὸς οἶνον (πειρατέον).

Πῶς καθαρῶνται τὰ βυτία, τὰ ὅποια περιέχον ὠξενισμένον οἶνον.

Πληροῦται τὸ βυτίον ἐκ καθαροῦ ὕδατος καὶ ἀφίεται πληρωμένον ἐπὶ 24 ὥρας, μεθ' ἧς κενούται καὶ προστίθεται εἰς αὐτὸ θερμὴ διάλυσις κοινῆς σόδας τοῦ ἐμπορίου ὑπὸ ἀναλογίαν 50 δραμίων πρὸς πέντε ὀκάδας βράζοντας ὕδατος βυτίου, χωρητικότητος 100 ὀκάδων. Τὸ βυτίον τοῦτο, ἀφ' οὗ κυλισθῆ ἰσχυρῶς ἐπὶ τινὰ λεπτὰ τῆς ὥρας διὰ τὰ μουςχευθῆ ἑσωτερικῶς πανταχόθεν, ἀφίεται μετὰ τῆς διαλύσεως ἐπὶ ἐξ ὥρας, μεθ' ἧς κενούται καὶ πλύνεται κατ' ἐπανάληψιν διὰ καθαροῦ ὕδατος. Ἐντὶ τῆς σόδας δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις διαλύσεως ἀσβέστου, ἀλλ' ἡ σόδα εἶνε ἀσφαλεστέρα.

Ἀσφαλέστερον καθαρῶνται τὰ βυτία ἐκ πάσης δομῆς ὀξείνης ἢ μὴ, ἐάν ποσὴν ἐνὸς καταλλοῦ χλωριούχου τιτάνου διαλυμένου ἐν ὕδατι χυθῆ ἐντὸς τοῦ βυτίου καὶ πλυθῆ κατόπιν δι' ὕδατος καθαροῦ.

+*+*

ΥΓΙΕΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ

Περὶ μεταφυτεύσεως τῶν δένδρων.

Ἡ μεταφύτευσις τῶν μεγάλων κερκιστῶν δένδρων πρέπει νὰ γίνηται κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου, καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα.

ὄτε καὶ τὰ μικρὰ φυτεύονται. Οὕτω μεγάλα καρποφόρα δένδρα, μεταφυτευόμενα παρέχουσι καρποὺς ἀμέσως τὸ ἐρχόμενον ἔτος. Δύνανται δὲ νὰ μεταφυτευθῶσι καὶ κατὰ τὸ ἔαρ, καὶ κατὰ τὸ θέρος, ἀλλὰ τότε καρποὺς οὐ παρέχουσι κατὰ τὸ ἐρχόμενον θέρος.

Πρέπει νὰ φυτεύονται τὴ ἑσπέρας μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἢ καὶ τὴν νύκτα ἐν ἀσφαλτέστερον εὐδοκιμήσασιν. Ἐστὶ μᾶλλον ἐπιτυχάνουτιν ἐάν ἢ σελήνη ἦεν αὐξοῦσα πρὸς τὴν πανσέληνον πλησιάζουσα, διότι ἢ διὰ τῶν πόρων τῶν δένδρων ἐξίτησις τῶν τοῦ φυτοῦ ὑγρῶν γίνεται ὀλιγοτέρα τὴν νύκτα καὶ ἐν αὐξήσει σελήνης, ἢ δὲ ἀπορρόφησις τῶν ὑγρῶν, ὡς προσεβέβη, γίνεται μεγαλύτερα.

⋆⋆⋆⋆⋆⋆

Διάρκεια ζωῆς διαφόρων δένδρων.

- Ὁ σπένδαμος μέχρις 150.
- Ἡ καστανία πολλοὺς αἰῶνας.
- Ἡ δρῦς πολλοὺς αἰῶνας.
- Αἱ σύκομορφαί καὶ οἱ πλάτανοι 150—200.
- Ἡ ἀγροτική πετιέα 150—200.
- Ἡ φηγός 300.
- Ἡ λεύκη 50—60.
- Ἡ δασοφυῆς πέυκη 200.
- Ἡ ροδόχρους ἀκανία 100.
- Ἡ ἔλατος 300.
- Ἡ ἰτέα 80.
- Ἡ φιλόρα 500.

ΠΑΝΤΟΙΑ.

⋆⋆⋆⋆⋆

ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ ΑΤΤΙΚΟΝ

**Περὶ τῶν ἀττικῶν μηνῶν καὶ τῆς
ἑκατημέσεως αὐτῶν.**

Οἱ μῆνες τῶν Ἀθηναίων ἤρχιζαν ἀπὸ τὴν θερινὴν τροπὴν μετὰ τὸν μῆνα Ἑκατομβαιῶνα, ὅστις συνέπιπτε μετὰ μέρος τοῦ Ἰουλίου. Φαίνεται ὅμως ἀρχαιότερα ὅτι ἤρχιζαν ἀπὸ τῆς χειμερινῆς

τροπῆς κατὰ τὸν μῆνα Γαμηλιῶνα· καὶ διὰ τοῦτο ἐνεβάλλετο κατὰ δευτέρον ἐνιαυτὸν δευτέρος Πρωσιθεῶν ὠνομάζοντο δὲ

Γαμηλιῶν	ἔχων ἡμέρας 29	Ἑκατομβαιῶν	ἔχων ἡμέρας 29
Ἀνθεστηριῶν	» 30	Μεταγυνειτιῶν	» 30
Ἐλαφηβολιῶν	» 29	Βοηδρομιῶν	» 29
Μουνυχιῶν	» 30	Μαιμακτιριῶν	» 30
Θαοργηλιῶν	» 29	Πυανεψιῶν	» 29
Σκιροφοριῶν	» 30	Πρωσιθεῶν	» 30

Ὁ Γαμηλιῶν ἐπιπτεν εἰς μέρος τοῦ καθ' ἡμᾶς Δεκεμβρίου καὶ μέρος τοῦ Ἰανουαρίου, καὶ εἰ ἐφεξῆς μετὰ τὴν αὐτὴν παραλλαγὴν χωρὶς νὰ ταυτίζονται μετὰ τοὺς συνήθεις ἡμῶν Ρωμαϊκοὺς μῆνας ἀκριβῶς.

Ἐκαστον μῆνα ἐδιαίρουσιν εἰς τρεῖς δεκάδας· τὴν πρώτην ὠνομάζον δεκάδα ἰσταμένου ἢ ἀρχομένου (δηλ. μηνίς)· τὴν δευτέραν, δεκάδα μεσοῦντος· τὴν τρίτην, δεκάδα φθίνοντος. Τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς ὠνομάζον νευμηνηῖαν, τὴν δὲ ἰσχάτην ἔννην καὶ νέα. Τῆς πρώτης δεκάδος τὰς ἡμέρας ἠριθμοῦν τακτικῶς, ἄγουν δευτέραν, τρίτην κτλ. ἰσταμένου ἢ ἀρχομένου. Τὰς ἐννέα τῆς δευτέρας δεκάδος ὠνομάζον πρώτην, δευτέραν κ.λ.π. μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δεκάδι· τὴν δεκάτην ἡμέραν τῆς δευτέρας δεκάδος ἔλεγον εἰκάδα, ἄγουν εἰκοστὴν τοῦ μηνός, τὴν δὲ τρίτην δεκάδα ἔλεγον γέργιαζαν κατὰ δύο τρόπους· α) τὰς ἐννέα ἡμέρας ὠνομάζον πρῶτην, δευτέραν κ.λ.π. ἐπὶ εἰκάδι, τὴν δὲ δεκάτην, τριακάδα ἄγουν τριακοστὴν τοῦ μηνός· β) τὸ ὅποιον ἦτο συνηθέστερον, ἔλεγον τριακοστὴν ἐπισημοθετικῶς ὠνομάζοντες τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνός δεκάτην φθίνοντος, ἐάν ὁ μὲν ἦτο τριακονταήμερος· ἢ ἐνάτην φθίνοντος, ἐάν εἶχεν 20 ἡμέρας· τὴν δὲ εἰκοστὴν δευτέραν, ἐνάτην ἢ ὀγδόην φθίνοντος· καὶ οὕτω ἐφεξῆς ἕως τῆς ἰσχάτης τοῦ μηνός ἡμέρας, ἧτις ἦτο ἢ ἔννη καὶ νέα, ἄγουν παλαιὰ καὶ νέα, ὡς μεθόριον τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ μίλλοντος ἢ ἀρχίσῃ μηνός.

Ὁ ἐφεξῆς πίνκξ παριστάνων ἓνα μῆνα 29 καὶ ἄλλον 30 θάλει ἐξηγήσει τὸ λεγόμενον.

1	πρώτη	ἡ νομηνία
2	δευτέρα	
3	τρίτη	
4	τετάρτη	
5	πέμπτη	
6	ἕκτη	
7	ἑβδόμη	
8	ὀγδόη	
9	ἐνάτη	
10	δεκάτη	ἰσχυμένον ἢ ἀρχομένον

11	πρώτη	
12	δευτέρα	
13	τρίτη	
14	τετάρτη	
15	πέμπτη	
16	ἕκτη	
17	ἑβδόμη	
18	ὀγδόη	
19	ἐνάτη	
20	εἰκάς	ἡ ἐπι δεκάδι

ἐπι εἰκάδι	πρώτη	21 ἐνάτη	δεκάτη
	δευτέρα	22 ὀγδόη	ἐνάτη
	τρίτη	23 ἑβδόμη	ὀγδόη
	τετάρτη	24 ἕκτη	ἑβδόμη
	πέμπτη	25 πέμπτη	ἕκτη
	ἕκτη	26 τετάρτη	πέμπτη
	ἑβδόμη	27 τρίτη	τετάρτη
	ὀγδόη	28 δευτέρα	τρίτη
	ἐνάτη	29 ἕνη καὶ νέα	δευτέρα
	τριακὰς	30	ἕνη καὶ νέα

ἡ
μικρὸς 30 ἡμερῶν

Χρησις τοῦ ἀλφαβήτου ἀντὶ ἀριθμητικῶν χαρακτῆρων.

Οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τῶν ἀραβικῶν λεγομένων χαρακτῆρων ἐμεταχειρίζοντο τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου οὕτως.

α=1	ς=6	α=11	ις=16	κ=12
β=2	ζ=7	β=12	ιζ=17	κβ=22
γ=3	η=8	γ=13	ιη=18	κγ=23
δ=4	θ=9	δ=14	ιθ=19	κδ=24
ε=5	ι=10	ε=15	ιε=20	κε=25

κς=26	γ=90	α=1000
κζ=27	ς=100	β=2000
κη=28	σ=200	γ=3000
κθ=29	τ=300	δ=4000
λ=30 κ. λ. π.	υ=400	ε=5000 κ. λ. π.
μ=40	φ=500	ι=10000
ν=50	χ=600	κ=20000
ξ=60	ψ=700	λ=30000
ο=70	ω=800	μ=40000
π=80	ιι=900	ν=50000

Σημ. Τὸ δὺλοῦν τὸν 6 ἀριθ. σ ὀνομάζεται βαῦ, τὸ δὲ τὸν 90 γ κόππα, τὸ δὲ τὸν 900 ιι σαμπί, τὰ ἑποῖα ἦσαν γράμματα ἀριστοτάτου ἀλφαβήτου.

Εἰς τὰ λακτικὰ ὀνόματα ἱμεταχειρίζοντο τοὺς ἀριθμοὺς μετ' ἐξίας οἷον α' πρῶτος, β' δεύτερος, γ' τρίτος, δ' τέταρτος κ. λ. π.

Μεταχειρίζονται προσέτι εἰς ἀλλοίωσιν τῶν ἀριθμῶν ἐξ τῶν ἑξ κεφαλαικῶν γράμματων. Ι, ΙΙ, Δ, Η, Χ, Μ. Ἐκ τούτων δὲ τὸ Γαμμαίνει 1, τὸ ΙΙ 5, τὸ Δ 10, τὸ Η 100, τὸ Χ 1000, τὸ Μ 10000. Τὰ γράμματα ταῦτα διὰ τὴν περὶ τῶν ὅλων τοῦ ἀριθμοῦ ἐπαναλαμβάνονται τετράκις πλὴν τοῦ ΙΙ, οὕτω

Ι=1	ΙΙΙ=7	ΔΔΔ=30
ΙΙ=2	ΙΙΙΙ=8	ΔΔΔΔ=40
ΙΙΙ=3	ΙΙΙΙΙ=9	Η=100 κ.τ.λ.
ΙΙΙΙ=4	Δ=10	
ΙΙ=5	ΔΙΙ=15	
ΙΙΙ=6	ΔΔ=20	

Ἐμπεριλαμβάνοντες δὲ ἄλλο τι γράμμα εἰς τὸ ΙΙ μεγάλως γραμμῆνον, ἐφανέροναν ὅτι ὁ ἐγγραφόμενος ἀριθμὸς λαμβάνεται πεντάκις οὕτω [Δ] πεντάκις δέκα ἢ 50. [Χ] πεντάκις χίλια ἢ 5000 κ. λ. π. (Ἐκ τῶν τοῦ Κόσμα).

Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι.

Ὅσοι ἄνθρωποι τόσαι σκέψεις καὶ κρίσεις κατὰ τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν εὐκρίνειαν τῶν ἰδεῶν καὶ γνώσεων ἐκάστου. Τοῦτου ἐνεκὸν ἐκαίνο, ὅπερ ὁ εἰς θεωρεῖ σπουδαῖον καὶ χρῆσιμον καὶ ὠφελίμον ἢ ἄλλος τὸ θεωρεῖ γελῶν, ἄλλος μωρὸν, ἄχρηστον καὶ ἀνοφελές, ἄλλος χρηστόθητος, ἄλλος αἰσχροὺν καὶ ἀτοπον.

Τοιοῦτόν τι συνέζη καὶ διὰ τὴ δημοσιευόμενα ἐν τῷ Φοίβῳ περὶ στειρώσεως. Ἐκχρῆτο ἄνθρωπος ἐκάστου γένους ὠφέλιμα νὰ γνωρίζῃ τὰ τοῦ σώματος μέτρα αὐτοῦ, ἵνα δύναται νὰ κρίνῃ περὶ ἀντικειμένων ἀποβλεπόντων αὐτό· διότι εἶνε παράλογον νὰ μανθάνῃ τις τὰ πέραν καὶ μακρὰν αὐτοῦ ἀντικείμενα καὶ τὰ τοῦ ἐκτιῦ σώματος, τὰ ἑγγύς· ἐαυτοῦ ν' ἀγνοῇ. Ἐίνες ἐθεώρησαν τὰ ἐν τῷ Φοίβῳ δημοσιευθέντα, ὡς ἀντιθέλοντα εἰς τὴν χρησιμότητα, ἀγνωσόντες ὅτι ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κακία δὲν ὑπάρχει, καὶ ὅτι τὰ αἰσχροῦ θεωρούμενα παρὰ τινῶν, εἶνε ὑπὸ ἄλλῃν ἐννοσιᾶν διδασκόμενα χρῆσιμα ἐν τῷ βίῳ. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐπιστήμης περιορᾶ ταῦτα. Ἀντιλαβοῦ λοιπὸν καὶ κρίνε

Ἐν τῷ γράφειν πρέπει ὁ νοῦς νὰ προηγήται τῆς γραφίδος, καθὼς καὶ ἐν τῷ λέγειν πρέπει ὁ νοῦς νὰ προηγήται τῆς γλώττης.

Τὸ νὰ ἴνῃ τις χαρίεις καὶ φαεινὸς τὴν ὄψιν συντελεῖ πρὸς τὴν ὑγίειαν καὶ εὐεξίαν, ὡσαύτως καὶ τὸ διαλεγεῖν εὐρηστικῶς, περὶνῶς καὶ μελλύτως ἰδίως τοῦτο ποιεῖται τοῖς αὐτίχοις. Ταῦτα ἀποκτώνται διὰ τῆς θελήσεως καὶ γυμνάσεως.

Ἐγείρεσαι τὴν πρώτην, διαθέσον τὸ πρόσωπον χαρίεν καὶ διατήρει οὕτως ἐπὶ πολὺ καὶ κατασταθήσῃ ὡς ἀνω ἔργον. Ἡ τοιαύτη διάθεσις ἀποκροεῖ δυσάριστους φράσεις καὶ κακὴν συμπεριφορὰν, ὅπερ πολὺτιμὰ εἶσι μετὰξὺ συζύγων, φίλων, συγγενῶν καὶ γνωρίμων.

Περὶ τῆς ἐκμαθήσεως τῆς ζωγραφικῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

Ὁ ἐν Τριπόλει πεπαιδευμένος Ιατρός κ. Ι. Π. Πύρλας ἀναγνούς τὴν περὶ ζωγραφικῆς πραγματείαν ἐνός τῶν συνεργατῶν

τῆς «Βιβλιοθήκης» τὴν καταχωρηθεῖσαν ἐν τῷ 5 ἀριθμῷ τῆς ἐφημερίδος μᾶς ἀπεκρίθη εἰς τὰς ἐπομένους ἀξιολόγους παρατηρήσεις, δι' ὧν κατὰ μέρος ἐπανορθοῖ, κατὰ μέρος δὲ συμπληροῖ τὴν ἐξῆς τῆς ρηθείσης πραγματείας περιοχὴν.

Ἐ' Ἀπορίας ἄξιον ὁμῶς εἶνε ὅτι οἱ ἀρχαῖοι δὲν εἶχον παραδεχθῆ ἁπλῆ ἱστογραφίαν ὡς μάθημα παιδαγωγικὴν, ἐνῶ ἡ μουσικὴ καὶ ἡ γυμναστικὴ ἦσαν ἡ γενικὴ τῶν νέων ἐνασχόλησις. Καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἐν τῇ πολιτείᾳ τοῦ αὐθάως ἐμνήσθη τοῦτου καίτοι θεωρησας ἀναγκαίαν τὴν ἐκμάθησιν τῆς γεωμετρίας, ἀστρονομίας κλπ.»

Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοι ἡμῶν, λέγει ὁ κ. Πύρλας, περὶ πολλοῦ ἵποιοῦντο τὴν μάθησιν ταύτην, ἥτις ἀποτελεῖ ἐν τῶν τεσσάρων σατατικῶν τῆς παιδαγωγίας. Ἴδου τί περὶ τούτου λέγει ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης: «Ἔστι δὲ τέτταρα σχεδὸν ἃ παιδεύειν εἰσῶμασι, γράμματα, γυμναστικὴν καὶ μουσικὴν καὶ τέτταρον ἔστι γραφικὴν. Ἦν μὲν γραμματικὴν καὶ γραφικὴν ὡς χρῆσιμους πρὸς τὸν βίον οὐσας καὶ πολυχρήστους;» (πολιτ. II. 2).

Καὶ ἀλλοχοῦ ὁ αὐτὸς λέγει: «Δοκεῖ δὲ καὶ γραφικὴ χρῆσιμος εἶνε πρὸς τὸ κρίνειν τὰ τῶν τεχνιτῶν ἔργα κάλλιον.»

Καὶ ἀλλοχοῦ: «Ὁμοίως δὲ καὶ τὴν γραφικὴν οὐχ ἵνα ἐν τοῖς ἰδίοις ὄντοισι μὴ διαμαρτάνωσιν, ἀλλ' ὥσιν ἀνεξαρτήτοι πρὸς τὴν τῶν σκευῶν ὄψιν τε καὶ πράσιν, ἢ μᾶλλον ὅτι ποιεῖ θεωρητικὸν τοῦ περὶ τὰ σώματα κάλλους.»

Ὁ δὲ Πλάτων, ἐν τῷ περὶ πολιτειῶν ἢ περὶ δικαίου, (βιβλ. 10.) ὁμιλεῖ περὶ ὀπτικῆς ὡς γνωστῆς τοῖς πᾶσι, λέγων, ἀκλίνα, εἴαν τε ἐκ πλαγίου αὐτὴν θεᾶ, εἴαν τε καταντικρῶ, ἢ ὀπίσωσόν, μὴ τι διαφέρει αὐτῇ ἐαυτῆς; ἢ διαφέρει μὲν οὐδὲν, φαίνεται δὲ ἄλλοιαι;»

Ὁ Πιτρούβιος ἀναφέρει ἔργα τινὰ τῶν ἀρχαίων τῆς σκηνογραφίας, τὸ πρῶτον ἔργασθέντων ὑπὸ Ἀγαθόρχου, τοῦ Ἀρχιλοῦ διδασκόντος τὰς τραγωδίαις του. Ἐκ τούτων καὶ ἐκ τοῦ ἐν Ἰομνητα εὐρεθέντος ψηφοδετήματος (Μουσαίου) τῆς ἐν Ἰσσοῦ μάχης τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ἄλλων διδομένων, κατὰ δὲ ἄλλοι γίνεται ὅτι ἡ ὀπτικὴ ἦτο μὲν ἀνεπτυγμένη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἡ ἱστογραφία καὶ ἡ ὀπτικὴ συνυπάρχουσι μετὰ τῆς γραφικῆς (ζωγραφικῆς). (α).

[α] Ἐφημερίς Ἡ ἕ ν ο μ ἱ α τοῦ Ἄλ. Παγκαλῆ 1883 76 (ἴου 7).

Χρηστώθεις συμβουλαί.

Δὲν εἶνε τόνον εὐλογον συγγνὰ ταῖς κεκλημένους νὰ προτρέψῃς πρὸς τὸ τρώγειν. Καθ' ἕσον ἐνδεχόμενόν τινος νὰ ὑποθέτῃς ὅτι προσέχεις εἰς αὐτοῖς καὶ βλέπεις πόνον τρώγοντι. Ὡσχύτως καὶ ὅταν πίνωσιν, οἶνον εἰς τὸ ποτήριον ἀμέσως νὰ μὴ χύνης, διότι φαίνεσθαι προσέχων πόσον ἕκαστος πίνει, ἀποπον γὰρ καὶ ἀπρεπὲς καὶ τοῦ ο εἶνε.

Ἄν ἄμως σὺ ἐπιθυμῆς οἶνον πολὺν νὰ πῆς, μὴ βιάζε νὰ πίνωσι καὶ οἱ ἄλλοι μετὰ σοῦ.

Ἄν ἄλλοι σὲ βιάζωσιν εἰς τὴν πολυποσίαν ἀπόφρευε τοῦ λόγουσ των μὲ τρόπουσ εὐαρέστουσ, εἴτε προφασιζόμενος ὅτι σὶ βλάπτει οὕτωσ χάριτασ γὰρ εἰς τὸ πίνειν ἢ λογικῆ δὲν θέλει. Ὅταν οἱ ἄλλοι πίνωσι, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃσ, λάμβανε τὸ ποτήριον καὶ γεύθητι ἄλιγον.

Ἀπόφρευε ἀστεϊσμοῦσ ἐν ὥρα τῆσ τραπέζησ, καὶ μάλιστα πολὺ ἐκτεταμένουσ, ἵνα μὴν ἐμποδίζωσθαι οἱ ἄλλοι πρὸς τὸ τρώγειν.

Ἐκ τῶν πολλῶν δὲ φαγητῶν μὴ θέλει νὰ χορταίνεσθαι, εἰς οὕτινοσ σ' ἀρέσει· ἀλλ' ἀπ' ὅλα λάμβανε μὴ δείχνων λαιμαργίαν.

Ὅταν οἱ ἄλλοι καύσωσι τὸ τρώγειν καὶ τὸ πίνειν, παῦσε καὶ σὺ ἑμοῦ μ' αὐτοῖσ.

Μὴ ζῆτει εἰς τὴν τραπέζαν τὰς πρωτοκαθεδρίασ, ἐκτὸσ ἐάν ὁ προσκαλῶν ἢ τὸ ἐπάγγελμά σου σοὶ τὸ ὑπαγορεύουσι.

Ὅταν εἰς θέσειν προσκληθῆσ, ἵνα ἐκεῖ καθῆσῃσ, ὑπάκουσον ὡσ εὐγενῆσ καὶ μὴ πολυλογήσῃσ.

Πρώτην φασάν ὅταν πῆς πρέπει νὰ χαιρῆσῃσ, τὰ μετὰ ταῦτα πίστα ἀνευ τινος χαιρετισμοῦ, ἐκτὸσ ὅταν συμπίνωσι πρὸς τινος τὴν ὑγίειαν.

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ

Θεὸ εὖ πλάσας τὴν ζωὴν, ὁ καὶ τὸ φῶσ ποιήσας,
τὴν ἀνοιάν μου ἔλασ καὶ τὰς κακίασ πύσας,
δείξον τὸ αἶμασ τοῦ κακοῦ, τῆσ ἀρετῆσ τὴν κάλλοσ,
τὴν σὴν μεγαλοπρέπειαν ἐπίδειξον μεγάλωσ.

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

Ἡλιος σὺ δημοσιευθήσεται κατὰ τοῦσ μῆνασ Ἰούλιον καὶ Αὐγούστου χάριν μικρῆσ ἀναπαύλασ τοῦ συγγραφέωσ.

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠